

Słownik terminów statystycznych

Tadeusz Walczak

angielsko-polski
polsko-angielski

Wydawnictwo C.H. Beck

Słownik terminów statystycznych

angielsko-polski

polsko-angielski

Dictionary of Statistical Terms

English-Polish

Polish-English

Dictionary of Statistical Terms

English-Polish
Polish-English

Tadeusz Walczak

Wydawnictwo C.H. Beck
Warszawa 2011

Słownik terminów statystycznych

angielsko-polski
polsko-angielski

Tadeusz Walczak

Wydawnictwo C.H. Beck
Warszawa 2011

Wydawca: Anna Wiczorek

Redakcja: Bogusław Solecki

Korekta: Alicja Dołowa

Projekt okładki i stron tytułowych: Robert Rogiński

© **Wydawnictwo C.H. Beck 2011**

Wydawnictwo C.H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i lamowanie: PanDawer
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-0493-9

ISBN e-book 978-83-255-2408-1

Spis treści/Contents

Przedmowa	VII
Bibliografia	IX
Część I angielsko-polska/Part I English-Polish	1
Załącznik 1. Terminy statystyczne, informatyczne i ogólne	153
Załącznik 2. Instytucje, stowarzyszenia i organizacje międzynarodowe.....	167
Załącznik 3. Pisownia brytyjska i amerykańska terminów użytych w słowniku	175
Część II polsko-angielska/Part II Polish-English	179

Przedmowa

Angielsko-polski i polsko-angielski słownik terminów statystycznych adresowany jest do wszystkich, którzy korzystają z anglojęzycznej literatury ekonomiczno-statystycznej. Publikacja przeznaczona jest zarówno dla pracowników służb statystycznych, którzy na co dzień wykorzystują w pracy literaturę fachową i materiały metodologiczne w języku angielskim, jak i dla pracowników naukowych, studentów szkół wyższych oraz osób korzystających z literatury statystycznej, a także z publikacji i opracowań statystycznych wydawanych przez instytucje innych krajów oraz organizacje międzynarodowe. Publikacja ta to także niezbędna pomoc dla tłumaczy literatury statystycznej.

W słowniku ujęto zarówno hasła ściśle statystyczne, używane w teorii statystyki, w praktyce badań i opracowań statystycznych, jak i wybrane wyrażenia i zwroty ze słownictwa ogólnego, występujące szczególnie często w literaturze statystycznej, których dosłowne tłumaczenie przy pomocy słowników ogólnych mogłoby prowadzić do nieporozumień. Słownik zawiera również obszerny zestaw haseł ze statystyki finansowej i bankowej, używanych w rachunkach narodowych.

Na końcu wersji angielsko-polskiej słownika zamieszczono wykaz chętnie wykorzystywanych w literaturze anglojęzycznej akronimów, które często przysparzają Czytelnikom wiele trudności.

Pracując nad słownikiem, korzystałem z wielu publikacji pomocniczych: podręczników statystyki, opracowań metodologicznych, publikacji statystycznych, dokumentów publikowanych przez organizacje międzynarodowe i wielu innych źródeł o charakterze leksykalnym, których znaczna część została wymieniona w znajdującym się poniżej wykazie bibliograficznym. Zamieszczając polskie odpowiedniki terminów i wyrażeń specjalistycznych użytych przez Autorów wymienionych pozycji bibliograficznych, w wielu przypadkach zaproponowałem własne sformułowania, kierując się rozpowszechnionym wśród statystyków nawnictwem.

Wiele występujących w słowniku polskich terminów statystycznych stanowi wspólny dorobek pracowników służb statystycznych, którzy uczestniczyli w opracowaniu materiałów metodologicznych oraz publikacji statystycznych wydawanych przez GUS.

Obecna wersja słownika jest efektem wieloletnich moich zainteresowań zagadnieniami terminologii statystycznej. W końcu 1997 roku ukazało się pierw-

sze wydanie słownika w wersji angielsko-polskiej¹ dość powszechnie wykorzystywanego, zwłaszcza przez pracowników służb statystycznych. Z tego słownika korzystali również autorzy „Wielojęzycznego słownika terminów statystycznych” opracowanego przez Międzynarodowy Instytut Statystyczny, w celu uzupełnienia polskich odpowiedników haseł zamieszczonych w tym słowniku.

Korzystając z uwag i propozycji Czytelników do wydanego w 1997 r. słownika, w aktualnej wersji usunąłem wiele haseł, które nie miały charakteru ściśle statystycznego. Dodane zostały natomiast nowe hasła, które pojawiły się w literaturze specjalistycznej w związku z rozwojem teorii i praktyki statystycznej. W obecnym wydaniu słownika zamieściłem również postulowaną od dawna przez wielu Czytelników część polsko-angielską.

W całym słowniku w zapisie terminów anglojęzycznych zastosowano pisownię brytyjską, która w wielu przypadkach różni się od pisowni amerykańskiej. Uważa użytkownicy słownika zauważają zapewne, że zastosowana w słowniku pisownia brytyjska niektórych wyrazów różni się od spotykanych w wielu wydawnictwach, w tym w niektórych wydawnictwach brytyjskich słownika języka angielskiego. Przyczyną tych różnic jest zapewne brak jednoznacznych rozstrzygnięć leksykalnych dotyczących obowiązujących w Wielkiej Brytanii zasad pisowni. Tak, przykładowo, *The Oxford English Dictionary (Second Edition, Vol. X, Clarendon Press, Oxford, 1998, s. 922)* za jedynie poprawną formę zapisu wyrazu „organizacja” uznaje zapis „organization”, natomiast *The Oxford English Reference Dictionary (Oxford University Press, 1995, s. 1024)* uznaje za poprawny zapis tego wyrazu, zarówno w formie „organization”, jak i „organisation”. Podobna zasada (a właściwie brak jednolitych zasad) w części dotyczącej pisowni brytyjskiej dotyczy pisowni wyrazów kończących się na „ize-ise” (organise, recognise itp.). Pisownia amerykańska akceptuje wyłącznie formę „ize”; pisownia brytyjska akceptuje obie formy, chociaż szereg autorytatywnych źródeł preferuje pisownię z zakończeniem „ize”. Mimo to, zarówno w Wielkiej Brytanii, jak i w wydawnictwach OECD oraz Unii Europejskiej coraz częściej stosuje się formę z „s” oraz „ise”. Termin „program” w znaczeniu program badań, program TV itp. w pisowni brytyjskiej występuje w formie „programme”, natomiast w znaczeniu „program komputerowy” to „program”. Według zasad pisowni amerykańskiej w obu przypadkach wyraz ten pisany jest jako „program”.

Dla Czytelników, którzy chcą korzystać z nazewnictwa w pisowni amerykańskiej, do części angielsko-polskiej słownika załączono wykaz haseł zamieszczonych w słowniku z podaniem obu odmian pisowni.

---

¹ Tadeusz Walczak, *Słownik terminów statystycznych angielsko-polski*, wyd. GUS, Warszawa, 1997.

Bibliografia

- European System of Integrated Economic Accounts ESA, Second. Edition, Eurostat, Luxembourg 1980.
- Freedman D., Pisani R., Purves R., Statistics, Norton International Student edition, N. York, London 1991.
- Freund J. E., *Podstawy nowoczesnej statystyki*, przeł. z ang. S. Czerwiński i E. Vielerose (oryg.: *Modern Elementary Statistics*), PWE, Warszawa 1971.
- Kendall M. G., Stuart A., The Advanced Theory of Statistics, Vol. 1, Distribution Theory, Charles Griffin & Comp. Ltd., London 1952.
- Kendall M. G., Stuart A., The Advanced Theory of Statistics, Vol. 2, Charles Griffin & Co. Ltd., London 1961.
- Kendall M. G., Stuart A., The Advanced Theory of Statistics, Vol. 3, Charles Griffin & Comp. Ltd., London 1968.
- Kendall M. G., Multivariate analysis, Charles Griffin & Comp., London and High Wycombe 1975.
- Kendall M. G., Buckland W. R., *Słownik terminów statystycznych*, przeł. z ang. M. Kanton, PWE, Warszawa 1986.
- Lange O., *Introduction to Econometrics*, przeł. na ang. E. Lepa (oryg.: *Wstęp do ekonometrii*), PWN i Pergamon Press, Warszawa 1978.
- Oktaba W., *Słownik polsko-rosyjsko-angielski statystyki matematycznej i teorii doświadczenia*, Wyższa Szkoła Rolnicza, Lublin 1965.
- Platek R., *Metodologiczne problemy braku odpowiedzi w ankietowych badaniach społecznych*, przeł. z ang. B. Jakubczak (oryg.: *Methodology and Treatment for Non-response*), PTS Rada Główna, Warszawa 1990.
- Słownik angielsko-polski. Statystyka i badania ankietowe*, Polski Komitet Międzynarodowej Organizacji i Unifikacji Neologizmów Terminologicznych – IOUTN, Warszawa 1994.

Bibliografia

- Słownik naukowo-techniczny angielsko-polski*, red. S. Czerni i M. Skrzyńska, WNT, Warszawa 1986.
- Słownik terminów statystycznych, t. 1 – angielsko-francusko-polski* (adaptacja publikacji *Glossary of Terms in Official Statistics*), oprac. J. W. Nixon dla Międzynarodowego Instytutu Statystycznego, przeł. z ang. J. Jaślan, konsult. B. Askanas i E. Vielrose, GUS, Warszawa 1968.
- Statistical requirements compendium, Eurostat, June 1995.
- Szulc S., *Statistical Methods*, przeł. na ang. J. Stadler, red. przekł. H. Infeld i C. D. I. Forrester (oryg.: *Metody statystyczne*), PWE i Pergamon Press, Warszawa 1965.
- The Community Statistical Programme 1993–1997, Sectoral Statistical Programmes*, Eurostat, May 1992.
- Walczak T., *Słownik terminów statystycznych angielsko-polski*, GUS, Warszawa 1997.
- Welfe A., Brzeszczyński J., Majsterek M., *Angielsko-polski, polsko-angielski słownik terminów metod ilościowych*, PWE, Warszawa 2002.
- Wielki słownik angielsko-polski, PWN-Oxford*, PWN, Warszawa 2006.
- Wielki słownik polsko-angielski, PWN-Oxford*, PWN, Warszawa 2006.
- Woytowicz-Neymann M., Kozierkiewicz R., Poławski M., *Słownik handlowy angielsko-polski*, PWE, Warszawa 1991.
- Ziomek M., *Słownik grafiki statystycznej*, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Katowice 1960.

Part I English-Polish

Część I angielsko-polska

A

- Abbe-Helmert criterion** kryterium Abbe-Helmerta
- ABC analysis** analiza ABC (*metoda porządkowania i grupowania elementów analizowanych zbiorów*)
- ability** zdolność; ~ **to work** zdolność do pracy
- able** zdolny; ~ **to work** zdolny do pracy
- abnormal** nienormalny, nieprawidłowy, nietypowy; ~ **curve** krzywa nienormalna ~ **family** nietypowa rodzina;
- abnormality** nienormalność, nieprawidłowość
- abolish** znieść; ~ **a duty** znieść cło; ~ **the estate tax** znieść podatek spadkowy
- abolition** likwidacja; ~ **of debts** umorzenie długów
- abridged** skrócony; ~ **table** skrócona tablica; ~ **life table** skrócona tablica wymieralności
- abrupt distribution** rozkład urwany
- abscissa** odcięta
- absence** nieobecność; ~ **from work (due to illness)** nieobecność w pracy (z powodu choroby)
- absentee** nieobecny (*osoba nieobecna*)
- absenteeism** absencja; absenteizm; **high level of** ~ wysoki poziom absencji; ~ **rate of 25%** 25% absencja
- absolute** absolutny, bezwzględny; ~ **data** dane absolutne/bezwzględne; ~ **deviation** odchylenie bezwzględne; ~ **difference** różnica bezwzględna; ~ **error** błąd bezwzględny/absolutny ~ **growth rate** bezwzględne tempo wzrostu; ~ **frequency** liczebność/częstość bezwzględna; ~ **measure** miara absolutna/bezwzględna; ~ **moment** moment bezwzględny/absolutny; ~ **number** liczba bezwzględna; ~ **prudence measure** miara bezwzględnej ostrożności; ~ **value** wartość bezwzględna
- absorbency** chłonność; ~ **of the market** chłonność rynku
- absorbing** pochłaniający; ~ **barrier** bariera pochłaniająca; ~ **Markov chain** pochłaniający łańcuch Markowa; ~ **region** obszar pochłaniający; ~ **state** stan pochłaniający
- absorption** absorpcja, tłumienie (*objęcie jednostki gospodarczej przez inną jednostkę*) wchłonięcie; ~ **distributions** rozkłady pochłaniania/absorpcji; ~ **matrix** macierz wykorzystania
- abundance** obfitość, duża ilość, nadmiar; ~ **of money** nadmiar pieniądza
- abundant** obfity, liczny, wystarczający
- abuse** nadużycie; ~ **of confidence** nadużycie zaufania; ~ **of dominant position** nadużycie dominującej pozycji (*na rynku*)
- accelerate** przyspieszać
- accelerated** przyspieszony; ~ **stochastic approximation** przyspieszona aproksymacja stochastyczna; ~ **depreciation** amortyzacja przyspieszona
- acceleration by powering** przyspieszenie przez potęgowanie
- accelerator coefficient** współczynnik przyspieszenia
- accept** akceptować, przyjmować; ~ **a bill** akceptować weksel; ~ **liability** przyjmować odpowiedzialność

acceptable zadowalający, do przyjęcia, akceptowalny; ~ **quality level (AQL)** zadowalający poziom jakości; ~ **reliability level** akceptowany poziom niezawodności

acceptance akceptacja, przyjęcie, zgoda; *am.* weksel krajowy; ~ **boundary/line** linia przyjęcia, granica akceptacji; ~ **control chart** karta kontrolna przyjęcia; ~ **error** błąd przyjęcia; ~ **inspection** kontrola przyjęcia; ~ **limit** dopuszczalny przedział, granica przyjęć; ~ **number** liczba przyjęcia/kwalifikująca; ~ **region** obszar przyjęcia; ~ **rule** reguła przyjęcia; ~ **sampling** odbiór wrywkowy pobieranie próbek przy przyjęciu towarów; ~ **test** próba odbiorcza

access dostęp, dojście; ~ **control** kontrola dostępu; ~ **time** czas dostępu; **unauthorised** ~ dostęp nieupoważniony

accessibility dostępność (*np. łatwość użytkowania danych statystycznych*)

accident wypadek; ~ **insurance** ubezpieczenie od wypadków; ~ **insurance claims** roszczenia z tytułu ubezpieczenia od wypadków; ~ **insurance premium** składka na ubezpieczenie od wypadków; ~ **proneness** skłonność do wypadków; ~ **severity** rodzaj wypadku (*z punktu widzenia skutku*); **occupational** ~ wypadek w pracy

accidental losowy, przypadkowy, wrywkowy; ~ **damage to fixed capital** szkody wypadkowe dotyczące dóbr trwałych; ~ **death** zgon przypadkowy; ~ **variation** przypadkowa/nieprzewidziana zmienność

accommodation 1. mieszkanie; 2. pożyczka; 3. dostosowanie; ~ **space** miejsca noclegowe, baza noclegowa; **reach an** ~ osiągnąć porozumienie; **short-stay** ~ miejsce krótkotrwałego zakwaterowania

account rachunek, konto; ~ **receivable and payable** rachunek należności i zobowiązań; ~ **s at constant prices**

rachunki w cenach stałych/porównywalnych; ~ **s of general government** rachunki instytucji rządowych i samorządowych; ~ **s of other institutional sectors** rachunki pozostałych sektorów instytucjonalnych; ~ **s payable** zobowiązania płatnicze; ~ **s receivable** należności; **other changes in volume of assets** ~ rachunek innych zmian wolumenu aktywów; **satellite** ~ **s** rachunki towarzyszące/satelitarne

accountability odpowiedzialność; **emphasis on** ~ akcent na odpowiedzialność

accountancy rachunkowość, księgowość; ~ **management** analiza bieżącej działalności gospodarczej; ~ **industry** branża księgową

accountant księgowy, rewident księgowy

accounting rachunkowość, księgowość; ~ **conventions** standardy i metodologia zbierania informacji; ~ **framework** struktura rachunkowości ~ **period** okres obrachunkowy; ~ **rules** zasady rachunkowości; ~ **system** system rachunkowości

accrual memoriał (*w rachunkowości*), przyrost, narastanie; ~ **basis** ujęcie memoriałowe (*zasada rachunkowości polegająca na zaliczaniu kosztów lub sprzedaży niezależnie od stanu zapłaty*); ~ **of interest** przyrost odsetek; ~ **s** narosłe sumy/odsetki

accrue narastać (*o dochodach*); ~ **d depreciation** zakumulowane odpisy amortyzacyjne; ~ **d interests** narosłe odsetki; ~ **d liabilities** narastające zobowiązania; ~ **d taxes** narosłe podatki

accumulate kumulować się, narastać; ~ **d depreciation** zakumulowane odpisy amortyzacyjne; ~ **d deviation** odchylenie skumulowane; ~ **d interest** zaległe/narosłe odsetki; ~ **d process** proces skumulowany; ~ **d profits tax** podatek od nierozdzielonych zysków

accumulation akumulacja; ~ **accounts** rachunki akumulacji; ~ **of wealth** nagromadzenie majątku; ~ **fund** fundusz akumulacji; ~ **of capital** akumulacja kapitału, tworzenie majątku
accuracy dokładność, precyzja; ~ **of estimates** dokładność szacunku/oceny/estymacji; ~ **of forecasts** dokładność prognoz
achieved value wartość uzyskana, osiągnięta
acquire nabyć, pozyskać, uzyskać
acquiring complete information uzyskanie pełnej informacji
acquisition nabycie; ~ **cost** koszt pierwotny nabycia; ~ **of intermediate products through barter** barterowe pozyskiwanie produktów pośrednich; ~ **of property** nabycie własności
acreage powierzchnia, areal
act działać; ~ **for** występować w imieniu; ~ **on a letter** działać zgodnie z zaleceniami pisma
acting działający, czynny, pełniący obowiązki; ~ **capital** kapitał obrotowy, środki obrotowe; ~ **manager** pełniący obowiązki kierownika/dyrektora
action czynność, działanie; **Bayes** ~ metoda Bayesa
active czynny, aktywny; ~ **business partner** współnik biorący udział w zarządzaniu przedsiębiorstwem; ~ **population** ludność czynna zawodowo; **be** ~ **in** zajmować się
activity działalność, aktywność; ~ **code** symbol/kod działalności; ~ **chart** wykres działań; ~ **rate** stopa/współczynnik aktywności zawodowej; ~ **status** status/stożenie aktywności zawodowej; **commercial/economic** ~ działalność handlowa/gospodarcza; **suspending** ~ zawieszenie działalności; **terminating** ~ zakończenie działalności
actual faktyczny, rzeczywisty, bieżący; ~ **accumulation** akumulacja faktyczna; ~ **collective consumption** spożycie zbiorowe skorygowane; ~ **cost** koszt

rzeczywisty/faktyczny; ~ **data** dane faktyczne; ~ **economic situation** bieżąca sytuacja gospodarcza/ekonomiczna; ~ **final consumption** spożycie końcowe skorygowane; ~ **final consumption of general government** spożycie ogólnospołeczne (*spożycie w sektorze instytucji zarządzających państwem*); ~ **final consumption of households** ogólne spożycie w sektorze gospodarstw domowych; ~ **income** rzeczywisty dochód; ~ **increase of the population** przyrost rzeczywisty ludności; ~ **individual consumption** spożycie indywidualne skorygowane; ~ **interest** oprocentowanie faktyczne/bieżące; ~ **output** faktyczna/bieżąca wielkość produkcji/produktu; ~ **population** ludność obecna; ~ **price** cena rzeczywista; ~ **sample take** rzeczywisty wybór próby; ~ **social contributions** faktyczne/bieżące składki na ubezpieczenia społeczne; ~ **value** wartość rzeczywista; ~ **wage** rzeczywisty zarobek
actuarial ubezpieczeniowy, aktuarialny; ~ **estimator** estymator aktuarialny; ~ **reserves for pensions** rezerwy ubezpieczeniowe na cele emerytalne; ~ **services** usługi ubezpieczeniowe; ~ **statistics** statystyka ubezpieczeniowa
actuary urzędnik ubezpieczeniowy, aktuariusz
acyclic acykliczny; **directed** ~ **graph (DAG)** zorientowany wykres acykliczny
adaptive adaptacyjny, przystosowawczy; ~ **inference** wnioskowanie adaptacyjne; ~ **kernel estimation** adaptacyjna estymacja jądrowa; ~ **optimisation** optymalizacja adaptacyjna; ~ **regression** regresja adaptacyjna; ~ **rejection sampling** adaptacyjne losowanie z odrzucaniem
addition dodawanie, sumowanie; ~ **of variates** addytywność zmiennych; ~ **of matrices** dodawanie macierzy, sumowanie macierzy

additional dodatkowy; ~ **information** informacja dodatkowa; ~ **variate** dodatkowa zmienna losowa

additive addytywny; ~ **hazard model** addytywny model ryzyka; ~ **Markov chain** addytywny łańcuch Markowa; ~ **model** model addytywny; ~ **properties of chi-square** addytywność rozkładu chi-kwadrat; ~ **random walk process** addytywny proces błędzenia losowego; ~ **variable** zmienna losowa addytywna

additivity addytywność; ~ **of effects** addytywność efektów; ~ **of means** addytywność średnich; ~ **of variates** addytywność zmiennych losowych

address adres; **street** ~ adres pocztowy

adequate właściwy, stosowny, trafny, wystarczający; ~ **sample** właściwa/wystarczająca próba; ~ **subset** właściwy podzbiór

ad hoc doraźny; ~ **survey** badanie jednorazowe, spis doraźny; ~ **test** test doraźny

adjacent sąsiadujący; ~ **products** produkty pokrewne

adjugate square kwadrat skojarzony

adjust dostosować, skorygować; ~ **downward** skorygować w dół; ~ **upward** skorygować w górę; ~ **to a common basis** sprowadzić do wspólnej podstawy; ~ **ed data** dane skorygowane; ~ **ed disposable income** dochód rozporządzalny skorygowany; ~ **ed error** błąd skorygowany; ~ **ed estimate** ocena poprawiona; ~ **ed for inflation** skorygowany w wyniku inflacji; ~ **ed for trend** skorygowany stosownie do trendu; ~ **ed index** wskaźnik skorygowany; ~ **ed mean** średnia poprawiona; ~ **ed measurements** pomiary wyrównane; ~ **ed partial sum** suma częściowa poprawiona; ~ **ed profile likelihood** wiarygodność ze skorygowanym profilem; ~ **ed rate** stopa skorygowana; ~ **ed index** wskaźnik sezonowy skorygowany; ~ **ing entry** zapis korygujący; ~ **ing the weights** korygowanie wag

adjustment dostosowanie, skorygowanie, poprawka; ~ **of the residual value of assets** korekta pozostałej wartości aktywów; ~ **group** grupa korygująca; ~ **item** pozycja korygująca; **Yates** ~ poprawka Yatesa

administration zarząd, administracja; ~ **of a bankrupt's estate** zarząd masą upadłościową; ~ **of financial markets** zarządzanie rynkiem finansowym; ~ **of foreign subsidiary** zarząd filii zagranicznej; ~ **of justice** wymiar sprawiedliwości; ~ **of state** administracja państwowa

administrative administracyjny; ~ **costs** koszty administracyjne; ~ **district** okręg administracyjny; ~ **dues from households** opłaty administracyjne od gospodarstw domowych; ~ **enforcing** administracyjno-nakazowy; ~ **expenses** koszty administracyjne; ~ **file** zbiór danych administracyjnych; ~ **register** rejestr administracyjny; ~ **records** zapisy (*dane, dokumenty*) administracyjne; ~ **sources of information** administracyjne źródła informacji; ~ **staff** kadry, zespół pracowników administracji; ~ **targeting** podejmowanie decyzji administracyjnych (*dokonywanie wyborów przez administrację*)

admissible dopuszczalny; ~ **decision function** funkcja dopuszczalnej decyzji; ~ **deviation** odchylenie dopuszczalne; ~ **estimator** estymator dopuszczalny; ~ **error** błąd dopuszczalny; ~ **hypothesis** hipoteza dopuszczalna; ~ **numbers** liczby dopuszczalne; ~ **strategy** strategia dopuszczalna; ~ **test** test dopuszczalny

admission wstęp, dopuszczenie, przyjęcie, przyznanie

adulteration fałszowanie, podrabianie; ~ **of data** fałszowanie danych

ad valorem duty podatek/cło od wartości

advance 1. zaliczka; 2. pożyczka; 3. wcześniejszy; ~ **against securities** pożyczka pod zastaw papierów

wartościowych; ~ **information** informacja wyprzedzająca
adverse niepomysłny, przeciwny, niechętny; ~ **balance** bilans ujemny
affect oddziaływać na, wywierać wpływ na; ~ **ed by errors** zniekształcony przez błędy
affiliated afiliowany, przyłączony, stowarzyszony; ~ **company** filia towarzystwa/spółki
affiliation przyłączenie, zjednoczenie
affine afiniczny; ~ **alpha resolvability** rozkładalność afiniczna alfa
affinity afiniczność, podobieństwo
after-market demand popyt komplementarny
after po; ~ **taxes** po opodatkowaniu
age wiek; ~ **adjusted rate** wskaźnik skorygowany względem wieku; ~ **correcting factor** poprawka na wiek; ~ **dependent birth and death process** proces urodzeń i zgonów zależny od wieku; ~ **dependent branching process** proces gałązkowy zależny od wieku; ~ **distribution** struktura według wieku; ~ **group** grupa wieku; ~ **grouping** podział według grup wiekowych; ~ **of entry** wiek uprawniający do wejścia, zapisu itp.; ~ **period-cohort effect** efekt kohortowy zależny od wieku; ~ **pyramid** piramida wieku; ~ **sex-adjusted rate** wskaźnik skorygowany względem wieku i płci; ~ **specific birth rate** współczynnik urodzeń według wieku matki; ~ **specific death rate** wskaźnik zgonów według wieku; ~ **specific mortality** umieralność według wieku; ~ **structure** struktura według wieku; ~ **d standardised rate** wskaźnik standaryzowany strukturą wieku
ageing starzenie się; ~ **distribution** rozkład starzenia się; ~ **factor** współczynnik dożycia, czynnik starzenia się
agency agencja
agenda porządek dzienny zebrania
agent agent, przedstawiciel; pośrednik; czynnik

aggregate¹ całość, suma, ogólna liczba
aggregate² całkowity, sumaryczny, łączny; ~ **amount** globalna ilość; ~ **area** powierzchnia całkowita; ~ **data** dane zagregowane/sumaryczne; ~ **demand** popyt globalny; ~ **index** indeks/wskaźnik agregatowy; ~ **level** poziom zagregowany; ~ **value** globalna wartość
aggregation agregacja; ~ **of flows** agregacja potoków
aggregative agregatowy, agregacyjny; ~ **cluster analysis** agregacyjna analiza skupień; ~ **index** indeks agregatowy; ~ **model** model zagregowany
agrarian overpopulation przeludnienie agrarne
agricultural rolniczy; ~ **area** powierzchnia uprawna; ~ **census** spis rolny/rolniczy; ~ **employment** zatrudnienie w rolnictwie; ~ **income** dochód z rolnictwa; ~ **labour** praca na roli, zatrudnienie w rolnictwie; ~ **land** użytki rolne; ~ **levy** podatek rolny; ~ **plots of land** działki rolne; ~ **population** ludność rolnicza; ~ **statistics** statystyka rolnicza; ~ **workers** zatrudnieni w rolnictwie; ~ **year** rok rolniczy
agriculture rolnictwo; **employment in** ~ zatrudnienie w rolnictwie
agro-industrial rolniczo-przemysłowy
aleatorical losowy, przypadkowy, wyrywkowy
algebra algebra; ~ **of events** algebra zdarzeń
algorithm algorytm; **EM** ~ algorytm EM (*maksymalizacji estymacji*)
alias inaczej zwany, vel, aliaż (*w doświadczeniu z częściową replikacją*)
alien cudzoziemiec, obcy; ~ **resident** cudzoziemiec zamieszkały na stałe
allocation alokacja, rozmieszczenie; ~ **matrix** macierz układu (*w modelach liniowych analizy dyspersji*); ~ **of a sample** alokacja próby; ~ **of capital gains/losses to insurance policy holders** podział zysków/strat pomiędzy właścicieli polis ubezpieczeniowych;

~ **of income** podział dochodów; ~ **of primary income account** rachunek podziału pierwotnego dochodów; ~ **of labour** rozmieszczenie siły roboczej; ~ **of profits** podział zysków; ~ **of resources** przydział zasobów, alokacja zasobów; ~ **of sample units** alokacja jednostek w próbie; ~ **rules** reguły alokacji; ~ **scheme** schemat alokacji; **Neyman** ~ lokalizacja próby metodą Neymana, Neymana rozkład jednostek w próbie (*metoda losowania*)

allokurtic allokurtyczny

allometric allometryczny; ~ **growth** wzrost allometryczny

all or none dane typu „tak-nie”

allowable dopuszczalny; ~ **defects** dopuszczalna liczba braków; ~ **error** błąd dopuszczalny

allowance dodatek, zasiłek; kieszonkowe; ~ **for depreciation** odpisy amortyzacyjne; ~ **in salary** dodatek do uposażenia; ~ **s in kind** świadczenia w naturze; **children's** ~ dodatek na dzieci; **dearness** ~ dodatek drożyzniany; **hotel** ~ dieta hotelowa; **representation** ~ fundusz na cele reprezentacyjne; **travelling** ~ dieta dla podróżującego

almost prawie; ~ **certain** prawie pewny; ~ **stationary** prawie stacjonarny; ~ **unbias(s)ed estimator** estymator prawie nieobciążony

al pari na równi, według wartości nominalnej

alternative alternatywny; ~ **character** cecha alternatywna; ~ **demand** popyt substytucyjny; ~ **hypothesis** hipoteza alternatywna; ~ **variability** zmienność alternatywna; dychotomia

amortisation amortyzacja, umorzenie; ~ **account** rachunek amortyzacyjny; ~ **allowance** odpis amortyzacyjny; ~ **costs** koszty amortyzacji; ~ **fund** fundusz amortyzacyjny; ~ **instal(l)ment** rata amortyzacyjna; ~ **of debts** umorzenie długów

amortise amortyzować, umarzać; ~ **d loan** pożyczka zamortyzowana

amount kwota; ilość; ~ **of information** ilość informacji; ~ **of inspection** liczebność próbki w planie kontrolnym; ~ **of payroll** globalny fundusz płac

amplitude amplituda, rozpiętość; ~ **of fluctuation** amplituda wahań; ~ **ratio** iloraz amplitud

analysis analiza; ~ **of covariance** analiza kowariancji; ~ **of dispersion** analiza dyspersji; ~ **of non-orthogonal data** analiza danych nieortogonalnych; ~ **of variance** analiza wariancji; ~ **of variance by ranks** analiza wariancji według kolejności; ~ **of variance components** analiza komponentów wariancyjnych; **Boolean factor** ~ boolowska analiza czynnikowa; **break-even** ~ analiza prognozy rentowności, analiza punktu krytycznego; **bunch-map** ~ analiza map wiązek; **Confirmatory Factor A~ (CFA)** konfirmacyjna analiza czynnikowa; **correspondence** ~ analiza zgodności; **generational** ~ analiza kohortowa; **principal factor** ~ (PFA) analiza czynników głównych; **ridit** ~ analiza riditów (*metoda analizy danych empirycznych*); **sector** ~ analiza gałęziowa; **sequential** ~ analiza sekwencyjna; **smooth regression** ~ analiza regresji wyrównawcza; **system** ~ analiza systemowa; **technical testing and** ~ badania i analizy techniczne

analytic analityczny; ~ **regression** regresja analityczna; ~ **survey** badanie wstępne/próbne; ~ **trend** trend analityczny

analytical analityczny; ~ **estimate** ocena/estymacja analityczna; ~ **smoothing** wyrównywanie analityczne

ancillary podległy, pomocniczy; ~ **activity** działalność pomocnicza; ~ **information** informacja pomocnicza; ~ **statistic** statystyka pomocnicza, statystyka uzupełniająca

angular kątowy; ~ **transformation** transformacja kąтова; ~ **variables** zmienne kątowe
anisotropic nieizotropiczny; ~ **distribution** rozkład nieizotropiczny
announce ogłaszać, obwieszczać
annual roczny; jednoroczny; ~ **abstract of statistics** rocznik statystyczny; ~ **average** średnia roczna; ~ **balance** bilans roczny; ~ **benchmarks** podstawowe dane roczne; ~ **block maximum method** metoda rocznego maksimum; ~ **earnings** roczne zarobki; ~ **growth** roczny przyrost; ~ **output** produkcja roczna; ~ **report** sprawozdanie roczne; ~ **supplementary pay** dodatkowe wynagrodzenie roczne
annuity renta; **life** ~ renta dożywotnia; **terminable** ~ renta czasowa/okresowa
annulment unieważnienie, anulowanie; ~ **of marriage** unieważnienie małżeństwa
anomic anomiczny (*pojęcie rozkładu prawdopodobieństwa K. Pearsona*)
anonymisation anonimizacja (*usuwanie danych identyfikacyjnych w celu zapobieżenia identyfikacji danych osobowych*)
antimode wartość antymodalna, antymoda
antiserie antyszereg
antithetic antytetyczny; ~ **transforms** transformacje antytetyczne; ~ **variables** zmienne antytetyczne
aperiodic nieokresowy; ~ **state** stan nieokresowy
apparent jawny, widoczny; ~ **consumption** konsumpcja widoczna (*produkcja minus eksport, plus import*); ~ **error** oczywisty błąd
appended dodatkowy, dołączony; ~ **table** tablica dodatkowa
applicability zakres stosowania, stosowność
application podanie, prośba; ~ **form** formularz/druk zgłoszeniowy, zgłoszenie; ~ **for work** podanie o pracę

applied stosowany (*zwykle o dziedzinach wiedzy*); ~ **mathematics** matematyka stosowana; ~ **probability** prawdopodobieństwo stosowane; ~ **statistics** statystyka stosowana
appointment mianowanie, nominacja, umówione spotkanie; **probationary** ~ zaangażowanie na okres próbny
appraisal ocena, oszacowanie
appraise oceniać, taksować
appreciation rewaluacja, wzrost wartości, (ponowne) oszacowanie; ~ **of currency** rewaluacja pieniądza
approach podejście; **Bayes** ~ postępowanie Bayesa
appropriation wyasygnowanie, przywłaszczenie; ~ **account** konto celowe, rachunek kredytowy; **successive** ~s przybliżenia kolejne
approximate przybliżony; ~ **basic value** przybliżona wartość podstawowa; ~ **degrees of freedom** przybliżona liczba stopni swobody; ~ **factor value** przybliżona wartość czynników produkcji; ~ **formula** wzór przybliżony
approximation przybliżenie; ~ **error** błąd aproksymacji/przybliżenia; **Blum** ~ aproksymacja Bluma; **Borges'** ~ aproksymacja Borgesa; **Burkholder** ~ aproksymacja Burkholdera
arable orny, uprawny; ~ **equivalent area** równoważnik powierzchni uprawnej; ~ **land** ziemia orna, grunty orne, rola
arbitrage arbitraż; ~ **of currencies** arbitraż walutowy; ~ **of goods** arbitraż towarowy
arbitrary arbitralny, przypadkowy; ~ **constant** arbitralna liczba stała; ~ **mean** średnia arbitralna; ~ **origin** arbitralny początek; arbitralna geneza; dowolna wartość wyjściowa; ~ **probability** prawdopodobieństwo dowolne
arbitration arbitraż, sąd rozjemczy
arc sine arcus sinus; ~ **distribution** rozkład arcusa sinusa; ~ **transformation** transformacja arcusa sinusa